

Revistă trimestrială
apărută sub egida

UNIUNII CRESCĂTORILOR DE PĂSĂRI DIN ROMÂNIA

Bd. Ion Mihalache 106, bl. 84,
sc. A, et. 9, ap. 24, Sector 1, București

Tel./Fax: +40 21 666 37 65
GSM: +40 722 57 55 49

www.avicultura.ro

REDACTOR-ŞEF

Ing. Gheorghe Marin

COLECTIVUL REDACȚIONAL:

Prof. univ. dr. Ilie Van

Dr. ing. Ioan Popa

Prof. univ. dr. Gheorghe Stratulat

Prof. univ. dr. Valer Teuşdea

Dr. ing. Ana-Maria Covaşă

Ing. Aurel Damian

- Difuzarea revistei se face prin abonamente și prin centrele de difuzare a presei.
- Pentru contractarea de abonamente (semestriale sau anuale), persoanele interesate sunt rugate să se adreseze direct la sediul Uniunii Crescătorilor de Păsări din România sau la unul din telefoanele:
+40 21 666 37 65; +40 722 575 549

Revistă editată de
S.C. EDITURA CERES S.A.

Piața Presei Libere nr. 1,
Corp C, et. 1, București
Tel./Fax: 021 317 90 23
www.editura-ceres.ro

ISSN 2393-5006
ISSN-L 2393-5006

Sumar / Summary

Nr. 2 (6) / aprilie - iunie 2016

- 2 Cum și cât producem, cum, cui și cu ce preț vindem / *How are we producing, how much are we producing, to whom are we selling and at what price are we selling*
- 9 Balanța comercială externă cu produse avicole în lunile ianuarie-februarie 2016 / *Poultry products external commercial balance on January and February 2016*
- 14 Inechități care generează euroscepticism și dăunează Uniunii Europene / *Inequities which are leading to euroscepticism and are detrimental to European Union*
- 17 Între eurofanatism și euroscepticism / *Between eurofanaticism and euroscepticism*
- 19 Aniversarea a 15 ani de existență a Avicolei VANBET / *Celebration of 15 years of VANBET poultry farm's continuation*
- 22 Tehnocați și politruți / *Technocrats and politicians*
- 26 O avicultură nonconformistă / *A non-conformist poultry industry*
- 29 Pseudopesta aviară – cea mai devastatoare boală aviară / *Newcastle disease - the most damaging poultry disease*
- 33 Mari personalități ale aviculturii românești: Dr. Iordache Nedelcu / *Great personalities of the romanian poultry industry: Dr. Iordache Nedelcu*
- 38 Concursul Național de Nutriție Animală, Ediția a III-a, Tradiție, prestigiu, succes, USAMV Iași, 21 aprilie 2016, organizat de către Biomin România SRL / *National Animal Nutrition Contest, IIIrd edition: tradition, prestige, success, UASVM Iasi, April 21st 2016, organized by Biomin Romania SRL*
- 43 Polizaharidele din alge marine: o nouă opțiune pentru gestionarea sănătății în producția avicolă / *Polysaccharides from sea algae are a new option for health management in poultry production*
- 45 Efectul conținutului în seleniu și vitamina E din rația găinilor ouătoare asupra sistemului antioxidant al gălbenușului și puiului în creștere / *Effect of selenium and vitamin E in layers diet on yolk and growing chick antioxidant system*
- 51 Ai grijă la cap – povestea masculilor / *Watch the head – a male's story*
- 52 Cunoașterea este putere / *Knowledge is power*
- 55 Competitivitatea și reducerea cheltuielilor operaționale / *Competitiveness and working costs reduction*
- 57 Planificarea managementului emisiilor de miros neplăcut din fermele de păsări / *Poultry farms unpleasant odor emissions management planning*
- 59 Performanțe și recorduri avicole: trim. I 2016, comparativ cu trim. I al anilor 2012, 2013, 2014 și 2015 / *Poultry performances and records in 1st quarter of 2016, compared to 1st quarter of 2011, 2012, 2013, 2014 and 2015*

Prof. univ. dr. ILIE VAN
Președinte UCPR

Avicultura românească se identifică perfect cu legendara pasăre Phoenix, care avea darul de a renaște din propria cenușă. Singura activitate agrozootehnică din România și din UE care nu beneficiază de subvenții (deoarece compensația acordată pentru confortul păsărilor nu constituie o subvenție) se încapățânează să supraviețuiască, deși este neglijată total de autoritățile autohtone și considerată [doar] o piață ușor de penetrat de către produsele avicole ale unor țări care produc în neștire. Zadarnic a atras atenția ministrul francez al agriculturii, Stephane La Foll, că „Europa produce prea mult”. Și, am spune noi, n-au decât să producă, dar să nu se limiteze doar la piața europeană. Producția care depășește necesarul s-o trimită în Asia sau Africa, continente care nu-și asigură necesarul din producție proprie. Aceste „transferuri intra-comunitare”, făcute pe o piață cu libera circulație a mărfurilor, nu fac decât să ieftinească prețul produselor avicole sub nivelul costurilor de producție. Acesta este și pericolul supra-producției avicole, cu care ministrul francez al agriculturii l-a avertizat pe Phil Hogan, comisarul european al agriculturii.

1. Producția de carne de pasăre

Informațiile tehnice și de producție la cel mai important segment al producției avicole sunt prezentate în tabelul 1.

Faptul că în trimestrul I 2016 am produs cu 74% mai multă carne de pasăre și am livrat cu 62,7% mai multă, față de trimestrul I 2008, adică în primul an după aderarea la UE, nu sunt procente care să incrimineze ritmul de dezvoltare al acestei activități în România. În trimestrul I 2016 am produs 110 mii tone carne tăiată, adică un consum mediu trimestrial de 4,1 kg pe locuitor, dacă avem în vedere 20 milioane consumatori, sau 4,55 kg dacă avem în ve-

Cum și cât producem, cum, cui și cu ce preț vindem

dere 18 milioane consumatori, consumul anual fiind, de 16,4-18,2 kg carne de pasăre, adică mult sub nivelul mediu de consum din UE.

Însă intervine importul masiv de pulpe de pasăre, preferate de români pentru că se importă la prețul de 3 lei pe kg, mai ieftin decât o călătorie cu metroul, concurând puternic (și neloial) carnea de pasăre autohtonă.

În trimestrul I 2016 am realizat un spor mediu zilnic de aproape 58 g, am redus, pentru prima dată, consumul specific de furaje sub 1,7 kg și am avut pierderi doar ușor peste 2%, realizând un excelent Indice Economic European de peste 338, față de același IEE de 270 în trimestrul I 2008, creșterea acestuia fiind de 25%!

Cu ceva timp în urmă, la Uniunea Crescătorilor de Păsări din România am primit vizita unui reprezentant de firmă comercială străină, care dorea să ne vândă un produs care, spunea domnia sa, putea să scadă consumul specific de furaje la puii de carne la 1,8-1,9 kg pe kg spor. I-am prezentat evoluțiile noastre tehnice, care atestau un consum specific mediu, pe avicultura industrială a UCPR, de 1,7 kg. Erau cifre oficiale foarte precise, iar reprezentantul firmei străine nu le cunoștea, de vreme ce performanțele garantate de ei erau inferioare mediei realizate în România.

După opinia noastră, autoritățile de decizie ale UE ar trebui să încurajeze țările performante și să le descurajeze pe cele mai puțin performante. Pentru că, în definitiv, doar pe calea competitivității, UE ar putea să fie un concurent redutabil pe piața mondială. Făcând doar „transferuri intra-comunitare”, incorecte și lipsite de logică, Uniunea Europeană nu-și va îndeplini menirea și motivația pentru care a luat ființă.

Dar să vedem cum și în ce direcție ne-am dezvoltat noi, avicultura românească. În tabelul 3 este redată dezvoltarea celor 10 societăți foarte mari și mari producătoare de carne de pasăre (între 2,8 și 16,6 mii tone pe trimestru), următoarelor 10 societăți avicole mari și mijlocii (1,5-2,8 mii tone), ca și restului de societăți, cu o activitate mai redusă.

Mai întâi, totalul pe grupe de mărimi. Primele 10 societăți au produs pe trimestrul I 2016, cu 12194 tone (+20,9%) mai mult decât în trimestrul I 2015. Următoarele 10 societăți au produs, de asemenea, cu 1163,7 tone (dar procentual numai 5,8%) în plus. Restul de societăți au produs cu 2691,3 tone carne de pasăre în minus (iar procentual 90,3%).

Și la statisticile anterioare au existat aceste caracteristici: marile societăți, complet integrate (unele chiar „de la ogor la furculiță”), realizează performanțe tehnice și economice foarte bune. Al doilea grup de mărime, societăți, de asemenea, integrate cel puțin cu abator și FNC, sunt, puternice, dar nu chiar atât cât cele din prima grupă de mărime.

Problemele sunt, în permanență, insurmontabile de societățile mici, cărora le lipsesc activități atât din amonte (reproducție, incubaj, FNC), cât și din aval (abatoare, prelucrare produse, comercializare).

Iar societățile avicole mici influențează negativ și activitatea celor mari: au performanțe tehnice mai slabe, costuri de producție mai ridicate și prețuri de vânzare mai scăzute către lanțurile de supermarketuri. Din rândurile acestora se înregistrează cele mai multe falimente, iar marile societăți au nu numai datoria, dar și interesul de a le sprijini, prin acțiuni reciproc avantajoase, să nu cadă victime colaterale ale comercianților verși.

2. PRODUCȚIA DE OUĂ

În tabelul 4 sunt prezentate performanțele tehnice și de producție la găini ouătoare.

Acestea sunt mai puțin spectaculoase decât la pui de carne. S-au livrat doar cu 11% mai multe ouă decât în trimestrul I 2008, iar Indicele Economic European a crescut doar până la 189,17, însumând cele 71,5 ouă pe cap de găină pe trimestru (corespunzător producției anuale de 286 ouă), un consum specific sub 150 g pe ou și pierderi prin mortalitate doar de 1,55%.

Performanțele sunt, totuși, inegale de la o perioadă la alta, iar cauza principală o constituie piața ouălor. În perioada decembrie 2015 - ianuarie 2016, de exemplu, s-au importat 63,5 milioane ouă și s-au exportat doar 16 milioane, piața internă fiind încărcată cu 47,5 milioane ouă, pe parcursul a numai două luni. Din această cauză, prețul intern la producător al ouălor, inclusiv TVA, a fost de 34,59 bani în decembrie 2015 și de doar 24,05 bani în martie 2016. Astfel de prăbușiri de preț dintre decembrie și martie n-au existat în istoria aviculturii românești. Unii crescători au ajuns să-și lichideze efectivele de găini doar după șase luni de ouat, pentru că prețul de vânzare al ouălor nu acoperea nici costurile furajării.

În luna ianuarie 2015 a existat, de asemenea, un deficit asemănător al balanței comerciale a ouălor, însă scăderea de preț a survenit în aprilie, și la 29,83 bani, nu la 24,06 bani, ca în ianuarie 2016. Și am exportat ouăle la 8,02 eurocenți, în ianuarie 2015, nu la 5,67 eurocenți, cât le-am exportat în prima lună a acestui an. Evident, a fost o perioadă de derută comercială. În martie 2016, ouăle la producător s-au vândut la prețuri foarte diferite, în România: între 15,86 bani și 39,13 bani fără TVA, cu o variație de 246,7%; iar prețul de 4,46 eurocenți pe ou, din prima săptămână a lunii aprilie 2016, a fost cel mai scăzut din istoria aviculturii românești. Să sperăm că nu ne vom mai confrunta niciodată cu astfel de episoade nefericite.

În trimestrul I 2016, s-au livrat 397 milioane ouă, adică sub 40 ouă pentru populația urbană. O cantitate foarte mică, mai ales că, în primele două luni ale anului, din această cantitate s-au aprovizionat și locuitorii din mediul rural. Piața ouălor în România rămâne, în continuare, nesigură și confuză. Prețurile foarte scăzute care se practică în rețeaua comercială pe această perioadă (33-35 bani/ou) ar trebui să stimuleze consumul.

S-a făcut același studiu, al evoluției producției de ouă, între trimestrul I 2015 și trimestrul I 2016, iar concluziile sunt mai slabe chiar decât la carne:

- cele 10 mari societăți avicole producătoare de ouă (între 12,5 și 66,9 milioane ouă produse în trimestrul I 2016) au avut o creștere de 31,8% față de trimestrul I 2015;
- următoarele 10 societăți ca mărime (între 5,4 și 12,5 milioane ouă pe trimestru), au înregistrat o scădere cu 0,75% a producției;
- iar restul societăților au suportat greu situația nefavorabilă a activității de producere a ouălor, înregistrând o scădere masivă, de aproape 29%, a producției în trimestrul I 2016, față de trimestrul I 2015, în condițiile în care, pe total activitate, se înregistrează o creștere de producție de 5%.

Și, interesant, nu există o diferență semnificativă de dotare între marii și micii producători. Fiecare dintre categoriile de mărime își pot produce furajele și își pot sorta ouăle. Și ambele categorii cumpără puicuțele. Ba am putea spune că micul producător poate să-și supravegheze și să-și îngrijească păsările mai bine decât marele producător.

Diferența constă tot în valorificarea diferită a producției de ouă, practic a profitului sau pierderilor înregistrate de cele două tipuri de producători. Dar și în privința performanțelor. Producătorii mari și mijlocii realizează ouăle la un IEE de 190-196, pe când cei mici la 172,8. Pentru că aceștia din urmă folosesc, în multe cazuri, construcții improvizate, iar rețetele furajere nu sunt optimizate pe calculator.

* * *

Învățămintă? Din punct de vedere tehnic, suntem deasupra multor țări europene. Nu știm exact ce performanțe tehnice au alte țări, dar cu ale noastre ne mândrim. Ar trebui ca Uniunea Europeană să invite toate țările din UE să-și divulge performanțele. Și să protejeze, nu să persecute, performerii. Pentru că numai astfel UE are șansele unei dezvoltări normale.

Din punct de vedere comercial, nouă ne lipsesc calitățile unor negustori. În UE suntem mereu ultimii. Facem și noi greșeala de a utiliza doar „exporturi intra-comunitare”. Deși Orientul Mijlociu și Apropiat era, pe vremuri, piața noastră principală de vânzare a produselor avicole și deși era foarte favorabilă, am cedat-o altora. Și, când pierzi o piață, este bine s-o recucerești.

Tabelul 1 - Performanțe tehnice și de producție la pui de carne, în trimestrul I al anilor 2012-2016, comparativ cu cele realizate în trimestrul I 2008

Specificare	UM	Realizări din trimestru I al anilor:						% trim I 2016, față de:		
		2008	2012	2013	2014	2015	2016	Trim. I 2015	Trim. I 2013	Trim. I 2008
a) PRODUCȚIE ȘI LIVRARE										
Producția de carne de pasăre	tone	63642	93687	92772	110840	105506	110471	104,7	119,1	173,5
Livrări de carne de pasăre	tone	66717	94360	98649	98600	105914	116581	110,1	118,2	174,7
Situație pui carne la 31 martie	mii cap.	16952	19334	20780	23250	23105	21534	93,2	103,6	127,0
b) INDICATORII DE PERFORMANȚE										
Spor mediu zilnic	g/zi	51,70	53,60	53,66	55,75	55,39	57,95	104,6	108,1	102,8
Consum specific furaje	kg/kg spor	1,856	1,869	1,787	1,750	1,719	1,679	94,6	94,0	90,5
Mortalitate	%	2,94	2,30	2,05	1,90	2,02	2,07	102,4	100,9	70,4
Indice Economic European	IEE	270,39	280,40	294,14	312,43	315,65	338,03	107,1	116,1	125,0
c) REPRODUȚIE – INCUBAȚIE										
Producția totală de ouă	mil. buc.	44,2	49,3	49,5	45,3	46,4	51,9	111,8	123,3	124,2
Ouă introduse la incubat	mil. buc.	31,5	41,5	40,6	39,7	40,3	46,9	116,3	115,5	148,8
Pui eclozionați	mil. cap.	25,2	34,5	33,0	33,3	34,0	38,9	114,4	117,8	154,3
Nivel ecloziune	%	80	83,1	81,1	83,95	83,73	84,33	100,7	104,0	105,4
Ouă în incubație	mil. buc.	9,0	9,8	10,6	9,3	9,3	10,7	115,0	101,0	109,2

Tabelul 2 - Performanțe tehnice și de producție la găini ouătoare, în trimestrul I al anilor 2012-2016, comparativ cu cele realizate în trimestrul I 2008

Specificare	UM	Realizări din trimestru I al anilor:						% trim I 2016, față de:		
		2008	2012	2013	2014	2015	2016	Trim. I 2015	Trim. I 2013	Trim. I 2008
a) PRODUCȚIE ȘI LIVRARE										
Producția totală de ouă	mil. buc.	374,3	318,6	400,4	371,7	350,4	397,5	113,4	99,3	106,2
Livrări ouă consum	mil. buc.	353,9	321,9	390,7	361,5	336,3	397,0	118,0	109,8	112,2
b) PERFORMANȚE										
Producția medie de ouă	ouă/găină	68,6	66,3	70,7	65,7	68,1	71,5	105,0	103,3	104,2
Consum specific furaje	g/ou	160,26	157,92	151,40	155,9	155,7	149,56	99,2	99,5	93,3
Mortalitate	%	3,84	2,12	1,90	1,75	1,69	1,55	88,5	81,6	40,4
Indice Economic European	IEE	167,59	165,79	182,48	167,93	173,33	189,17	109,1	103,7	112,9

Tabelul 3 - Statistică: Trimestrul I 2016 versus trimestrul I 2015 (tone carne pasăre livrată)

Nr. crt.	AVICOLA	Trim. I 2015	Trim. I 2016	Diferența	
				Cantitativ	%
1.	SC TRANSAVIA	14650,6	16434,2	1783,8	112,2
2.	AAYLEX BUZĂU	13722,6	14196,0	473,4	103,4
3.	AGRICOLA BACĂU	11392,1	11457,7	65,6	100,3
4.	AGRISOL INT. RO	5937,9	5909,8	-28,1	99,7
5.	SC AVICARVIL	3680,9	5833,2	2152,3	146,5
6.	SC ONCOS	2941,1	3826,0	884,9	130,1
7.	SC GROENLAND POULTRY	x	3534,0	3534,1	x
8.	SC BRAVCOD	601,5	3409,6	2808,2	x
9.	SC CHICK MINTIA	2580,8	2971,6	390,8	115,1
10.	AVICOLA FOCSANI	2663,5	2793,0	129,5	104,2
	TOTAL PRIMII 10	58171,1	70365,1	12194,0	120,9
11.	SC DRAGOȘ VODĂ	2370,4	2773,1	402,7	117,0
12.	AVICOLA SLOBOZIA	2537,8	2602,8	65,0	102,2
13.	SC AVE IMPEX	2305,8	2371,9	66,1	102,8
14.	SC AVICOD	2985,0	2240,8	-744,8	75,0
15.	AVICOLA CIOCĂNEȘTI	1617,0	2116,8	499,8	129,9
16.	SC PRIMA NOVA	1430,7	2092,8	662,1	146,2
17.	SC AVI TOP	1710,0	1966,6	856,6	115,0
18.	SC NUTRI PASĂRE CIUMAGHIU	1021,1	1738,1	717,0	195,0
19.	SC NUTRI PUI	1526,8	1691,4	154,8	115,1
20.	SC FERMADOR	2409,6	1483,6	-926	62,6
	TOTAL URMĂTORII 10	19914,2	21077,9	1163,7	105,8
	TOTAL PRIMII 20	78085,3	91443,0	13357,7	117,1
	REST SOCIETĂȚI	27829,3	25138,0	-2691,3	90,30
	TOTAL UCPR	105914,5	116581,0	10666,5	110,1

Tabelul 4 - Statistică: Trimestrul I 2016 versus trimestrul I 2015 (milioane ouă livrate)

Nr. crt.	AVICOLA	Trim. I 2015	Trim. I 2016	Diferența	
				Cantitativ	%
1.	SC TONELI	48,2	67,8	19,6	140,7
2.	SC OVOEST	11,1	18,5	7,4	166,6
3.	SC SUPER EGGS	21,9	17,7	-4,2	80,8
4.	AVICOLA LUMINA	16,1	17,2	1,1	106,8
5.	SC VANBET	12,4	16,3	3,9	131,4
6.	SC LATARA.RO	22,5	16,2	-6,3	72,0
7.	SC ASSANI	x	14,8	14,8	x
8.	SC EUROVO	4,8	14,1	9,3	299,7
9.	SC CONDOR MATCA	12,6	12,8	0,2	101,6
10.	SC REAL COMPANY	8,2	12,6	4,4	153,6
	TOTAL PRIMII 10	157,8	208,0	50,2	131,8
11.	AVICOLA BUCUREȘTI	12,7	12,5	-0,2	98,7
12.	SC HADITON GROUP	9,2	14,0	4,8	152,2
13.	SC A&A FARMS	8,5	9,0	0,5	105,9
14.	SC AVIS COLECTION	9,6	8,9	-0,7	92,7
15.	SC AT GROUP	17,0	14,2	-2,7	83,53
16.	AVIPUTNA	8,4	8,7	0,3	103,6
17.	SC PRO AVIS	4,0	8,4	4,4	210,0
18.	SC SELECT NUTRICOM CREVEDIA	7,7	7,8	0,1	101,29
19.	SC AVIA AGRO BANAT	11,3	5,9	-5,4	52,2
20.	SC IMPORT-EXPORT PAL-MAR	5,4	3,7	-1,7	68,52
	TOTAL URMĂTORII 10	93,8	93,1	-0,7	99,25
	TOTAL PRIMII 20	251,6	301,1	49,5	119,7
	REST SOCIETĂȚI	98,8	96,4	-2,4	97,6
	TOTAL UCPR	350,4	397,5	47,1	113,4

Balanța comercială externă cu produse avicole

IANUARIE - FEBRUARIE 2016

Dr. ing. Ana-Maria COVAȘĂ

Ing. Vladimir COFAS

Situația importurilor și exporturilor de produse avicole pe luna februarie 2016 am primit-o în ziua de 12 mai 2016. Adică la 72 de zile după încheierea lunii februarie 2016 și la 102 zile de la începutul aceleiași luni, când se derulaseră deja primele importuri și exporturi pe februarie 2016. Am aflat că autoritățile vamale transmit situația importurilor la direcțiile județene de statistică, acestea întocmesc rapoartele centralizate și le transmit la inspectoratul general de statistică în cursul lunii următoare derulării acestora. INS face centralizarea pe țări și ni le transmite nouă, iar noi luăm cunoștință de ele în termenele arătate mai sus.

În cadrul unei conferințe de presă, directorul general al vămilor, Claudiu Ardeleanu, a comunicat că, de la 1 mai 2016, intră în vigoare nou Cod Vamal Unional, pe care autoritatea vamală românească l-a completat cu 25 de ordine, „ce vin să completeze noile norme comunitare”. Am vrea ca măcar transmiterea datelor de import-export să se facă mai rapid. În acest sens, s-a declarat că „modernizarea legislației vamale, la nivelul tuturor celor 28 de state membre UE, s-a făcut și prin crearea unei infrastructuri IT, care să permită un acces facil, pe cale electronică, fără să mai fie necesară utilizarea formularelor pe suport de hârtie”.

Din păcate, conform declarației domnului Claudiu Ardeleanu, „înlocuirea tuturor procedurilor vamale pe suport de hârtie cu proceduri electronice, fără să mai fie necesară utilizarea formularelor pe suport de hârtie” se va realiza doar... până la finele anului 2020. Dacă vom rezista până atunci...

Cât privește **realizarea importurilor și exporturilor de produse avicole, în primele două luni ale anului**, acestea se prezintă astfel:

Specificare	Importuri			Exporturi			Balanța comercială	
	Tone	Euro/tonă	Mii euro	Tone	Euro pe tonă	Mii euro	Cantitativ	Valoric
A. Carne de pasăre								
Ianuarie 2016	7646,4	1373,22	10500,18	4944,1	2057,55	10172,73	54,6	96,9
Februarie 2016	10586,8	1303,36	13797,07	4502,8	2064,67	9296,81	42,5	67,4
Total	18232,2	1332,66	24297,25	9446,9	2060,93	1969,54	51,8	80,1
B. Preparate din carne de pasăre								
Ianuarie 2016	587,2	2472,89	1452,14	958,20	3606,07	3455,86	160,4	238,1
Februarie 2016	639,5	261,95	1670,34	999,92	3853,38	38,53,62	156,3	230,7
Total	1226,7	2545,49	3122,48	1958,12	3732,91	7309,48	159,7	234,1
	Mil. ouă	Centi/ou	Mii euro	Mil. ouă	Centi/ou	Mii euro		
C. Ouă consum								
Ianuarie 2016	16,7	6,54	1091,5	5,4	5,67	309,4	32,3	28,3
Februarie 2016	11,9	6,19	736,4	10,7	5,87	640,2	91,6	86,9
Total	28,6	6,40	1827,9	16,1	5,82	949,6	57,0	51,9
D. Ouă de incubație								
Ianuarie 2016	2,90	26,63	766,6	0,4	19,01	71,3	13,7	9,3
Februarie 2016	4,83	27,33	1320,3	0,4	24,37	87,5	22,8	7,4
Total	7,73	27,00	2086,9	0,8	19,04	158,8	10,4	7,6

E. Preparate din ouă

Perioada	Valoare (mii euro)		%
	import	export	
Ianuarie 2016	332,6	138,6	41,7
Februarie 2016	3582,3	965,2	26,9
Total	3914,9	1108,3	28,3
F. Material biologic total			
Ianuarie 2016	3029,5	3008,1	99,3
Februarie 2016	3790,2	1883,7	49,6
Total	6819,7	4891,8	71,7
G. Valoarea totală a balanței comerciale externe (mii euro)			
Ianuarie 2016	17172,49	17155,50	99,9
Februarie 2016	24904,65	16127,03	64,7
Total	42077,14	33282,53	79,1

Au fost trecute în revistă, cantitativ și valoric, toate cele șase categorii de produse avicole care fac obiectul balanței comerciale externe.

La carne de pasăre, continuăm, ca și anul trecut, să exportăm doar jumătate din cât importam. Și exportăm în țări extra-comunitare doar 13,2% din total exporturi. Importăm carne de pasăre la prețul de 1,33 euro pe kg, față de prețul intern, la producător, de 1,46 euro, pe aceleași două luni de la începutul anului. Și exportăm carne la prețul de 2,06 euro pe kg, deci cu 32% mai mult decât dacă am fi vândut-o pe piața internă. Am ieșit definitiv de pe piața țărilor din Orientul Apropiat și Mijlociu, care chiar nu pot crește pe nisip nici cerealele și nici păsările. Era piața cea mai bună din lume.

Din fericire, în primele două luni ale anului nu au existat importuri de carne de pasăre din Ucraina. Dar suntem siguri că ucrainenii nu vor pierde piața din România.

Situația importurilor și exporturilor de carne de pasăre, pe lunile ianuarie și februarie, din ultimii trei ani, este următoarea:

	import	export	%
2014	14140,5	9783,1	69,2
2015	15508,7	9965,1	64,3
2016	18232,2	9446,9	51,8

În această perioadă, importurile au crescut cu peste 4000 de tone (129%), în timp ce exporturile au scăzut cu 347 tone (-3,5%), determinând o scădere a proporției dintre export și import de la 69,2% la 51,8%, în timp ce o oarecare creștere a existat și la producția internă de carne de pasăre. Noi am răspuns cu o balanță comercială externă de numai 42,5%, în luna februarie 2016. Așa se și explică de ce prețul la producător al grilerului românesc a scăzut de la 1,46-1,48 euro, la începutul anului, la 1,43-1,44 euro în lunile martie-aprilie 2016 (minus 2,4%).

La preparatele din carne de pasăre, diferența dintre import și export a fost de 373 tone în 2014, de 557 tone în 2015 și a crescut la 761 tone în primele două luni din 2016. Dar nu putem fi mulțumiți cu un export de numai 1958 tone pe două luni (3,3% din carnea produsă pe această perioadă). Preparatele se vând cu un preț foarte bun (aproape dublu decât carnea de pasăre la export).

S-au făcut investiții serioase, în ultimul timp, pentru realizarea de preparate și este păcat să nu le valorificăm la export, fiind produse cu mare valoare adăugată, care pot ajuta la relansarea financiară a multor societăți.

Ouăle de consum exportate au acoperit doar o treime din importuri în ianuarie 2016 și au fost inferioare importurilor și în luna februarie 2016, pe două luni exporturile reprezentând doar 67% din importuri. De aceea, prețul mediu intern la producător, al oului, în săptămâna sărbătorilor Pascale, a scăzut la 4,36 eurocenți, față de 4,46 eurocenți, în luna martie 2016, când România se situa, detașat, pe primul loc printre țările cu preț mic din UE, realizând cel mai scăzut preț din perioada de după aderarea la UE. Până atunci, cel mai scăzut preț a fost de 4,91 eurocenți, înregistrat în luna mai 2013.

În ultimii trei ani, situația importurilor și exporturilor de ouă a fost următoarea (milioane ouă):

	import	export	%
2014	18,8	23,5	125,0
2015	28,3	13,6	48,0
2016	28,6	16,1	57,0

Și anul trecut, ca și în acest an, exporturile reduse au determinat scăderea prețului intern la ouă, de la 39 bani, în ianuarie, și la 29 bani, în martie și aprilie (TVA inclus), dar nu la dimensiunile acestui an, când importurile de ouă au crescut. În anul 2014, cu excedent de ouă la export, piața s-a menținut la prețul de peste 30 bani pe ou.

La ouă de incubație, deși România produce ouă peste necesarul intern, se importă masiv ouă de incubație. Pe aceste două luni, deși s-au importat, proporțional, doar un sfert ouă de incubație, față de ouă consum, valoarea acestora este superioară ouălor de consum. Nu există o comunicare normală între producătorii și utilizatorii de ouă de incubație, care sunt de foarte bună calitate, motiv pentru care se apelează la ouăle de incubație foarte scumpe din alte țări.

O problemă dureroasă este cea legată de preparatele din ouă, unde, după mulți ani, importurile depășesc masiv exporturile. Anul trecut, exporturile erau de 129,6% față de importuri, în anul 2014 de 182,2%, pentru ca anul acesta, în primele două luni, să fie de numai 28,3%.

Cauzele acestei dezechilibrări a balanței comerciale externe o reprezintă majorarea semnificativă a importurilor, în timp ce exporturile au crescut doar cu 2,3%. Trebuie să identificăm consumatorii interni și să le asigurăm necesarul, înainte ca aceștia să fie descoperiți de importatori. Este păcat că această activitate, mult îmbunătățită în ultimii doi ani, este pe cale de a reveni la situația necorespunzătoare de acum câțiva ani.

În final, trebuie constatat că, în două luni din acest an, am exportat produse avicole cu circa 8,8 milioane euro sub valoarea importurilor. Cele mai mari diferențe sunt la carnea de pasăre (5,2 milioane euro), la materialul biologic (2 milioane euro) și la preparatele din ouă (2,8 milioane euro), singura activitate cu balanță excedentară fiind preparatele din carne de pasăre (pus 2,8 milioane euro). ■

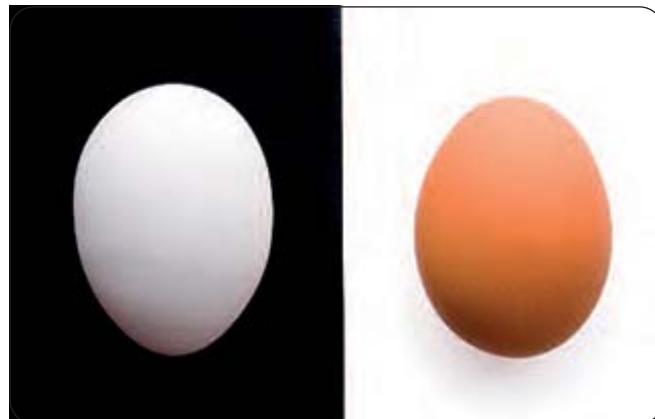
INECHITĂȚI CARE GENEREAZĂ EUROSCEPTICISM ȘI DĂUNEAZĂ UNIUNII EUROPENE

Ing. Gheorghe MARIN

Cele trei specii majore din zootehnia românească – vacile, porcii și păsările – au pierdut mult din valorificarea producției după aderarea la UE. Nu dispunem de date și nu ne propunem să analizăm problemele cu care se confruntă crescătorii de vaci și porci. Probabil că au însă o situație mai disperată decât a păsărilor, de vreme ce pentru acestea au intervenit autoritățile de decizie din România, acordând, recent, noi subvenții suplimentare pentru lapte și pentru carne de porc.

Păsările nu au primit, însă, nici un sprijin. Pe de o parte, suntem frustrați pentru această discriminare, întrucât carnea de pasăre este cea mai prezentă pe piață și cea mai ieftină, reprezentând principala proteină din hrana românilor, iar ouăle sunt, alături de lapte, singurul aliment complet, care nu trebuie să lipsească din alimentația omului. Este adevărat, pe de altă parte, că aceleași autorități gândesc, poate, că avicultura românească este atât de puternică încât se poate „descurca” și singură, neapelând la bugetul extrem de sărac al statului. Este evident că această supraestimare a forței de supraviețuire a aviculturii este limitată, ea prăbușindu-se total și irevocabil atunci când își va fi irosit total sursele de supraviețuire, iar acest moment al adevărului este foarte apropiat.

De opt ani, de când am devenit membri ai Uniunii Europene, România a fost invadată de produse, în permanență și în cantități tot mai mari, la prețuri tot mai scăzute, de către unii dintre partenerii noștri europeni. Iar în luna martie 2016, diferența de preț între produsele avicole românești și media UE este semnificativ mai mare față de anul integrării (tabelul 1).

Aceste cifre seci exprimă, de fapt, o mare tragedie pentru avicultura românească. Aceasta a fost una din activitățile foarte competitive în Europa, atât în perioada interbelică, cât și în cea comunistă. Am avut o cercetare avicolă – încadrată în ICZ – din anul 1930, pe care multe țări apusene, inclusiv Germania, nu o aveau. Iar în perioada comunistă, conform statisticii, în ceea ce privește producția de ouă, România ajunsese printre primele 10 țări ale lumii, iar privitor la cea de carne de pasăre între primele 15. Astăzi, nici în cadrul UE nu ocupăm aceste poziții. Pentru că dezvoltarea foarte alertă a aviculturii românești după anul 1995 (și după constituirea UCPR), a încetinit în mod semnificativ după aderarea la UE. Iar cauza trebuie căutată în dezvoltarea necontrolată a creșterii păsărilor în unele țări ale Uniunii Europene, deci la supraproducția pe care, pe bună dreptate, ministrul francez al agriculturii i-a semnalat-o (și reproșat-o) comisarului pentru agricultură al UE, Phil Hogan.

În tabelul 2 prezentăm prețul intern la producător al produselor avicole, în toate cele 27 de țări cu activitate avicolă din UE. Parcurgându-l, putem să descoperim cauzele care au condus la stoparea dezvoltării aviculturii românești și la pauperizarea celor care o practică.

Să luăm, mai întâi, cazul Poloniei. Această țară deține, de foarte mult timp, locul 1 printre țările cu cel mai scăzut preț al cărnii de pasăre, iar la ouă stă foarte bine, cu un preț de 8,33 euro pe ou, față de 7,62 euro prețul mediu european. Și această poziționare, diametral

Tabelul 1 - Diferența de preț între produsele avicole românești și media UE (martie 2016)

Perioada	Carne de pasăre griler			Ouă consum mari + medii		
	Prețuri practicate (euro/kg)		%	Prețuri practicate (eurocenți pe ou)		%
	media UE	România		media UE	România	
Anul 2007	1,7576	1,7431	99,3	6,90	6,78	98,3
Anul 2016	1,7860	1,4551	81,4	7,62	5,67	83,6
Diferența, %	101,6	83,5	X	110,4	83,6	X

opusă, are o explicație: Polonia a extins necontrolat creșterea păsărilor pentru carne, ajungând, în câțiva ani, să întrecă, în producția totală de carne, țări cu o populație mult mai numeroasă, cum sunt Germania sau Franța. Remarcați prețurile actuale de 2,25 euro pe kg în Franța și 2,65 euro pe kg în Germania și comparați-le cu cei 1,26 euro pe kg în Polonia. Dar Polonia nu suferă singură, a atras în „aventura” sa nesăbuită, printre altele, și țara noastră, victimă a importurilor masive din Polonia. Dar și din Ungaria și din Olanda, care, de asemenea, trebuie să exporte masiv pentru a supraviețui.

Germania și Olanda, ca și alte țări din Zona Euro, beneficiază din plin de „relaxarea cantitativă” a domnului Mario Draghi, președintele Băncii Centrale Europene. Este o soluție total imorală „să scoți” euro pe bandă rulantă din tiparnița BCE, pe care îi face „cadou” țărilor din Zona Euro. Acești bani sunt injectați în sistemul bancar și în economia țărilor capabile, astfel, să producă foarte mult și foarte ieftin, creându-și o supremație concurențială imensă și neadecvată, în raport cu alte țări membre ale UE, inclusiv România, care nu beneficiază de un astfel de tratament.

Dar și în cadrul Zonei Euro există discriminări, chiar dacă nu atât de profunde precum cele din zona non-euro. Așanumitele „țări periferice” ale Zonei Euro nu se bucură de același tratament cu „nucleul dur al Zonei Euro”, format din țări ca Germania – liderul necontestat – Franța, Belgia, Olanda, eventual Austria. Este vorba, în special, de țările sudice, mediteraneene, considerate de cele nordice mai puțin truditore, dar mai cheluitoare. Și sunt date ca exemplu negativi țări precum Portugalia, Spania, chiar Italia, care sunt victimele acestei discriminări.

Remarcați, de exemplu, poziția Portugaliei, cu prețul cel mai scăzut din UE al cărnii de pasăre, sau al Spaniei, cu prețul cel mai scăzut al ouălor.

Dar, evident, țările din zona non-euro sunt cele mai afectate de aceste inechități și în această categorie sunt cuprinse aproape toate țările din răsăritul Europei, intrate în UE în valurile 2 și 3. Iar o primă reacție a unei părți dintre acestea este constituirea grupului de la Vișegrad, al cărui

lider, Polonia, este considerat de George Friedman în cartea sa „Omenirea în următorii 100 de ani” drept un viitor lider necontestat al zonei, ca și Turcia. Grupul de la Vișegrad, caracterizat printr-un euroscepticism semnificativ, a invitat la ultima sa întâlnire și alte țări din zona non-euro, inclusiv România, cu scopul vădit de a-și întări autoritatea în zonă și, evident, nemulțumit de politica economico-financiară discriminatorie a nucleului dur al Zonei Euro.

Noi, românii, am intrat cu mult entuziasm și cu mari speranțe în UE. Credem și în prezent că locul României este în Uniunea Europeană și că Uniunea Europeană trebuie să reziste tendințelor centrifuge ale unor țări. Dar vrem, în același timp, ca Uniunea Europeană să fie a tuturor țărilor, nu numai a unora. Nu știm dacă, la iminentul referendum, englezii vor spune „da” sau „nu” Uniunii Europene și dacă și alte țări, precum Suedia și Danemarca, care n-au adoptat euro, nu-i vor urma exemplul. Știm că UE este departe de a fi perfectă. Noi, românii, suntem prea mici pentru a ne impune, dar imperativele unei Uniuni Europene autentice revin țărilor mari, care au nu numai puterea, dar și datoria luării unor hotărâri înțelepte. ■

Tabelul 2 - **Prețurile interne la producător practicate în luna martie 2016 în țările UE**

CARNE DE PASĂRE – GRILER, euro/kg			OUĂ CONSUM G + M, eurocenți pe ou		
	ȚARA	PREȚ		ȚARA	PREȚ
1.	POLONIA	1,2621	1.	SPANIA	5,49
2.	PORTUGALIA	1,2713	2.	ROMÂNIA	5,67
3.	LITUANIA	1,3795	3.	BELGIA	6,24
4.	BULGARIA	1,4274	4.	PORTUGALIA	6,27
5.	ROMÂNIA	1,4551	5.	OLANDA	6,43
6.	SLOVACIA	1,4757	6.	CEHIA	6,53
7.	UNGARIA	1,4859	7.	LITUANIA	6,60
8.	M. BRITANIE	1,5809	8.	SLOVACIA	6,78
9.	LETONIA	1,6086	9.	BULGARIA	6,98
10.	SPANIA	1,6045	10.	FRANȚA	7,09
11.	ITALIA	1,6758	11.	LETONIA	7,14
12.	IRLANDA	1,6937	12.	ESTONIA	7,49
13.	BELGIA	1,6997	13.	UNGARIA	7,49
14.	CROAȚIA	1,7970	14.	M. BRITANIE	8,06
15.	CEHIA	1,8271	15.	GERMANIA	8,06
16.	AUSTRIA	1,8303	16.	POLONIA	8,33
17.	OLANDA	1,8600	17.	IRLANDA	8,34
18.	ESTONIA	1,8908	18.	MALTA	8,80
19.	SLOVENIA	1,9344	19.	SLOVENIA	8,90
20.	GRECIA	2,0378	20.	FINLANDA	9,65
21.	MALTA	2,2250	21.	GRECIA	9,78
22.	FRANȚA	2,2500	22.	ITALIA	10,07
23.	DANEMARCA	2,4160	23.	CROAȚIA	10,31
24.	CIPRU	2,5532	24.	DANEMARCA	10,73
25.	FINLANDA	2,5935	25.	AUSTRIA	10,74
26.	GERMANIA	2,6500	26.	CIPRU	10,95
27.	SUEDIA	2,8662	27.	SUEDIA	12,82
	MEDIA	1,7860		MEDIA	7,62

O AVICULTURĂ NONCONFORMISTĂ

Ing. Vladimir COFAS
Ing. Gheorghe MARIN

Găina lui Cristoiu care naște pui vii

Pe vremea când Ion Cristoiu era redactor șef la „Evenimentul Zilei”, acesta a inserat, în paginile cotidianului, o știre de senzație. Că o găină a născut pui vii!

Pentru publicarea acestui eveniment, Cristoiu a fost considerat, de unii gazetari, fie naiv, că a acceptat ca verosimilă o astfel de întâmplare, fie oportunist, pentru că a încercat să determine interesul cititorilor pentru un eveniment ieșit din comun.

Și, totuși, Cristoiu este posibil să fi publicat un fapt real, deși destul de greu de crezut și, mai ales, de realizat.

Cazurile de retenție a ouălor sunt frecvente la găină, și de foarte multe ori aceasta își pierde viața. Dar dacă oul este reținut în abdomenul păsării, într-un loc mai izolat, rămâne acolo trei săptămâni, embrionul acestuia începe să se dezvolte, având temperatura optimă, egală cu a cloștii care clocește. Sigur, nu are condiții ideale de incubație, dar nu este imposibil ca acesta să supraviețuiască, să ciocnească, să se elibereze din ou și să fie expulzat ca pui viu. Dar este greu să și supraviețuiască, iar Cristoiu nu afirmă acest lucru.

Doi pui dintr-un ou

Din aceleași știri de senzație, aflăm că, în India, fapt fără precedent, dintr-un ou pus la incubație au eclozat doi pui.

Dar dacă ovulele au fost fecundate de câte un spermatozoid, iar cele două gălbenușuri au constituit împreună un ou, embrionii se pot dezvolta până la o oarecare vârstă, dar, de obicei, nu ajung la ecloziune decât extrem de rar.

Dar acest fenomen s-a produs în România, înainte ca neobișnuitul eveniment să ne sosească din India. În perioada în care conducea complexul avicol Tâncăbești, medicul veterinar Viorel Chiriță, ulterior director general la avicolele Titu și Crevedia, ne-a comunicat un caz similar: dintr-un ou au eclozat doi cocoșei, pe care, din curiozitate științifică, i-a urmărit, și, pe parcursul vieții acestora. Unul a murit pe perioada de creștere, dar celălalt a ajuns la maturitate și chiar a fost utilizat pentru reproducție. Fără însă să se dovedească prea... performant.

O ecloziune cu bucluc

Într-o vizită făcută cu ani în urmă, într-o stație de incubat, cu incubatoare Buckye, am auzit piuituri din interiorul unui aparat de incubat. Lucrul mi s-a părut anormal, pentru că, până la vârsta de 18 zile, când se efectuează transferul ouălor în ecloziunatoare, este imposibilă ecloziunea. La deschiderea ușii aparatului, am

remarcat câțiva pui căzuți de pe site, după această misterioasă precocitate a ecloziunii.

După o scurtă investigație, mi-am explicat fenomenul: incubatoarele Buckye sunt prevăzute, pe ușa de vizitare, cu o mică fereastră, pe unde, dând perdeaua neagră ce-o acoperă la o parte, se poate face o sumară inspecție vizuală în interiorul incubatorului.

Ce se întâmplase? La dezinfecția periodică a incubatorului, se omisese să se pună la loc perdeaua neagră ce acoperea fereastra. Din această cauză, lumina becului puternic, de 100 W, din dreptul incubatorului, își trimitea razele luminoase prin mica fereastră neacoperită și lumina câteva ouă, aflate în incubator la intersecția cu această rază.

Și se producea fenomenul de foto-acelerație a incubației. Adică a faptului dovedit, experimental, că luminarea ouălor în tot cursul perioadei de incubație grăbește, cu până la trei zile, termenul de ecloziune al ouălor.

S-a pus perdeaua la loc, și fenomenul nu a mai avut loc!

Apa... invizibilă

Eram sperați. Într-o hală de reproducție, cu însăși mântări artificiale, în condițiile utilizării bateriilor, în primele zile după popularea halei, curcile refuzau să consume furaje, erau abătute și câteva chiar au murit. Medicul veterinar a exclus orice cauză sanitar-veterinară, noi trebuind să investigăm această comportare inexplicabilă a curcilor. Am acționat bucărușul mobil de furajare, jgheburile fiind alimentate cu furaje. Și, observând stralul de furaj recent constituit, am constatat că doar un număr limitat de curci se hrăneau, lucru dovedit de urmele lăsate de ciocul păsărilor în furaj. Și, brusc, am conștientizat că păsările care nu mâncau, nu beau nici apă. Dar de ce? Pentru că, față de modelul original, din import, după care fuseseră concepute și construite noile cuști, în locul jghebului de adăpat de culoare roșie, au fost confecționate jgheaburi din resurse locale, despicând, de-a lungul, conducte din plastic, însă de culoare neagră. Iar curcile, cu atracție pentru culoarea roșie a jghebului de hrănire și adăpare, nu vedeau, practic, adăptoarele de culoare neagră și nici apa pentru adăpat din ele!

Am adus o echipă de muncitori, care a înfundat capul fiecărei curci în apa din jgheabul negru, au băut cu lăcomie apa care doar pe această cale au descoperit-o. Astfel au început, imediat după adăpare, să mănânce, și totul a intrat în normal!

Ora de la miezul nopții

Găinile dintr-o fermă de găini ouătoare, cu creștere în baterii, produceau ouă cu o coajă foarte subțire. Unele chiar lipsite total de coajă. Era evidentă o insuficiență a

calciului și fosforului din rețetele furajere, deși acestea erau întocmite cu respectarea normelor privind conținutul de carbonat de calciu și de fosfat dicalcic. Era pe vremea perioadei comuniste, când rețetele furajere se întocmeau centralizat și toate întreprinderile avicole producătoare de ouă erau afectate. Am remarcat o coajă mai slabă a ouălor produse în primele ore ale zilei, decât cele produse mai târziu...

Și ne-am dat seama de ce: pentru că ouăle produse în primele ore ale zilei sunt cele care și-au format coaja în perioada de noapte tehnologică, a halei cu luminile stinse, în care pasărea nu se furajează și nu-și reține, din hrana consumată, calciul și fosforul, necesare formării cojii. Pe această perioadă, găinile împrumută calciul din oase, scheletul găinilor devenind din ce în ce mai slăbit, pe măsura înaintării în vârstă, ceea ce producea și frecvente fracturi, datorită fragilității oaselor, precum și așa numita „Oboseală de baterie”.

Și ce măsură am luat? La jumătatea intervalului de „noapte”, să aprindem luminile în hală, timp de o oră, pornind automat și instalația de distribuire a furajelor (eventual cu un plus de calciu și fosfor în rețetă), pe care am numit-o „ora de la miezul nopții”. Păcat că măsura a fost întreprinsă cu puțin înainte de decembrie 1989 și a fost dată uitării.

Deși, la un Congres ulterior al Asociației Mondiale de Avicultură, metoda a fost prezentată, ca premieră mondială, de o altă țară.

Primul năpârlit forțat

În iarna dintre anii 1961 și 1962, deci cu 55 de ani în urmă, la Combinatul Avicol Crevedia, în primul an de funcționare a primei avicole industriale din România, un ger cumplit a dereglat consumul de apă și furaje al păsărilor, în unele hale mai mult, în altele mai puțin. Una dintre hale, populată cu găini de reproducție rase ușoare, a fost cea mai afectată. Și, fără să cunoaștem fenomenul, ne-am pomenit că, în plină iarnă, toate găinile au năpârlit, în condiții în care ouatul a încetat total. De-abia după ce condițiile de adăpare și hrănire s-au normalizat, găinile și-au reluat ouatul iar curba ulterioară de ouat a fost excepțional de bună, toți specialiștii avicolei fiind uimiți de această întâmplare.

Abia mult mai târziu, când năpârlitul forțat s-a utilizat ca metodă a inducerii ouatului pentru încă un ciclu, am înțeles că, fără voia noastră, realizasem primul năpârlit forțat din România.

Acum năpârlitul forțat nu mai este o modă, nefiind agreat de asociațiile pentru protecția animalelor. Deși, dacă ar ști că există o metodă de năpârlire forțată folosind, pentru năpârlire, doar hrănirea găinilor exclusiv cu porumb! Ar trebui contraindicată și aceasta, deși în multe gospodării țărănești hrănirea păsărilor doar cu cereale este o practică curentă? E adevărat, și aceste găini năpârlesc toamna, dar nu numai pentru că sunt hrănite doar cu porumb! ■

PSEUDOPESTA AVIARĂ:

Cea mai devastatoare boală aviară

Pseudopesta aviară - o problemă la nivel mondial

Pseudopesta aviară este provocată de un virus aparținând familiei Paramyxoviridae; fiind un paramyxovirus aviari sub-tipul I [APMV-1]. Afectează păsările sălbatice și domestice și provoacă, de regulă, o boală respiratorie. Simptome clinice și cauze de mortalitate predominante mai pot fi, de asemenea, depresia, tulburările nervoase și diareea. Este o boală reglementată oficial, iar în forma ei velogenă trebuie raportată oficial OIE [OIE Terrestrial Animal Health Code].

Deși ar trebui să se facă notificări, episoadele sunt atât de frecvente încât multe țări în care boala este endemică, pur și simplu nu le raportează. Dar realitatea este că, fără nicio îndoială, pseudopesta aviară este cea mai devastatoare boală pentru sectorul avicol. Impactul ei economic enorm este provocat de mortalitatea ridicată, întârzierea creșterii și scăderea producției de ouă, provocate direct de boală, de scăderea performanțelor din cauza reacțiilor post-vaccinare [provocate de vaccinurile clasice, cu tipul viu atenuat, care sunt cele mai folosite], cheltuielile pentru medicamentele necesare, inclusiv antibiotice și, cel mai important, restricțiile grave pentru comerțul internațional cu carne de pasăre, ouă și produse avicole.

În plus, în țările în curs de dezvoltare, pierderile constante imputabile pseudopestei aviare afectează grav cantitatea și calitatea hranei pentru persoanele aflate la limita subsistenței. Drept consecință, în unele țări, impactul economic al bolii nu trebuie măsurat doar în pierderi directe, ci și ca amenințare constantă la securitatea alimentară, cu impact direct asupra sănătății umane și progresului socio-economic.

Virusul pseudopestei aviare (NDV) și variațiile sale

Conform OIE, pseudopesta aviară poate fi clasificată în cinci categorii diferite:

- Viscerotrop velogen, formă puternic patogenă, care este frecvent întâlnită în intestin, în leziune hemoragică.
- Neurotrop velogen, formă caracterizată prin mortalitate ridicată, de regulă în urma simptomelor respiratorii și nervoase.
- Mezogenic, formă caracterizată prin simptome respiratorii, ocazional și prin simptome nervoase, dar cu mortalitate scăzută.
- Lentogen sau respirator, formă caracterizată prin infecții respiratorii blânde sau sub-clinice.
- Asimptomatic: formă caracterizată, de regulă, printr-o infecție enterică sub-clinică.

Aceste forme diferite ale bolii corespund variațiilor virusului legate de trofismul său (țesuturile în care se multiplică) și virulența sa (capacitatea sa de a provoca mortalitate).

Virulența oricărei tulpini de virus al pseudopestei aviare nou izolată poate fi determinată folosind măsurători

diferite, calculate în funcție de rata mortalității și de viteza provocării mortalității:

- Timpul Mediu de Deces (MDT) în care sunt folosiți embrioni de găină. Tulpinile izolate velogene, mezogene și lentogene ar provoca mortalitate în mai puțin de 60 de ore, între 60 și 90 de ore și, respectiv, în peste 90 de ore.
- Indicele de patogenitate intravenoasă (IVPI), în care pui fără germeni patogeni de 6 săptămâni sunt injectați intravenos.
- Indicele de patogenitate intra-cerebrală (ICPI), în care pui de-o zi fără germeni patogeni sunt inoculați intra-cerebral, supravegheați timp de opt zile și notați în funcție de o scară variind între zero (sănătos) și doi (mort).

Scorul 1 corespunde puilor bolnavi. ICPI este media scorurilor înregistrate ale tuturor puilor testați. Acest indice variază între zero (avirulent) și doi (foarte virulent). În zilele noastre, acest indice este cel mai larg folosit, deoarece prezintă o sensibilitate mai mare și, în consecință, permite o mai bună deosebire între tulpinile puțin virulente, inclusiv cele de vaccin.

Aceste tehnici sunt laborioase, consumatoare de timp și neprietenoase cu păsările. Drept consecință, sunt înlocuite, treptat, de tehnici moleculare, anume reacția de transcriere inversă a lanțului de polimerază (RT-PCR) și de secvențiere. Cu această metodologie sunt definiți determinanții moleculari ai virulenței tulpinilor de virus al pseudopestei aviare nou izolat și folosiți drept bază pentru clasificarea oficială.

Orice virus al pseudopestei aviare poartă, pe suprafața sa, două proteine antigenice majore, anume HN (hemaglutinin-neuraminidază) și F (fuziune). Pentru a fi infecțios, predecesorul proteinei de fuziune F (FO) a virusului pseudopestei aviare trebuie să fie tăiat în două proteine: F1 și F2. Secvența de aminoacid (AA) a locului de tăiere a proteinei de fuziune pare a controla patogenitatea.

În tulpinile lentogene izolate există mai puțini aminoacizi de bază decât în cele mezogene sau velogene. În virusurile lentogene, arginina este prezentă la poziția AA 116 (care este centrul locului de despicare), iar proteinele de fuziune corespunzătoare pot fi despicate două de proteazele ce recunosc arginina, enzime similare tripsinei.

Aceste enzime nu sunt prezente în toate țesuturile, deci răspândirea infecției cu asemenea tulpini, în corpul găinii, este limitată. Prezența unor aminoacizi suplimentari în tulpinile virulente, precum cele mezogene sau velogene (fenilalanină la AA 117 și aminoacid de bază la 115 și 112) permite desplicarea de către proteazele prezente într-o serie mai largă de țesuturi. Din această cauză, răspândirea în corpul găinii este mai ușoară și mai rapidă.

Începând de astăzi, pseudopesta aviară este definită, de OIE, drept o infecție a păsărilor provocată de un virus

APMV, serotipul 1, care îndeplinește unul din următoarele criterii pentru virulență:

- Un ICPI de 0,7 sau mai mare.
- Prezența unor aminoacizi de bază multipli în secvența de virus de la C terminal al proteinei F2 și a fenilalaninei la reziduuul 117, care este N terminal al proteinei F1.

RT-PCR permite, de asemenea, clasificarea tulpinilor de virus al pseudopestei aviare în diferite genotipuri, ceea ce este foarte util pentru studiile epidemiologice.

Sursă și transmitere

Populațiile de păsări sălbatice joacă un important rol de rezervor de virus al pseudopestei aviare, la fel ca porumbeii domestici și păsările de ogradă, care întrețin infecția. În afară de acestea, tradiția piețelor de păsări vii, competițiile de lupte de cocoși, contrabanda cu păsări domestice, păsările sălbatice sau pentru grădini zoologice, contribuie de asemenea, la răspândirea virusului. În ciuda slabei documentări (în special în privința porumbeilor domestici), toate aceste populații sunt rezervoare de virus al pseudopestei aviare și factori importanți în explicarea de ce se menține virusul pseudopestei aviare, de unde vine și cum circulă. Explică și de ce nici o regiune, nici o țară și nici o activitate avicolă nu poate fi considerată în afara oricărui risc.

Totuși, este incontestabil că principala sursă de virus pentru efectivele sănătoase este reprezentată de efectivele de păsări bolnave ținute în aceeași fermă sau în împrejurimi.

Virusul pseudopestei aviare este răspândit în mediu de păsările infectate, prin aerul expirat, secreții respiratorii și fecale și pot infecta găinile receptive, prin aerosoli sau prin consumul de furaje sau apă contaminate. Rezistența virusului în mediu este destul de slabă, iar aceasta explică de ce curățenia și dezinfecția sunt atât de importante.

A fost dezbătută posibilitatea unei transmiteri verticale veritabile și au fost raportate câteva cazuri în literatura științifică, precum și observații de pe teren convingătoare. Contaminarea puilor nou eclozați poate avea loc prin suprafața contaminată a ouălor sau fecale contaminate, prin crăpături ale cojii ouălor sau prin expunere la un mediu contaminat. Totodată, se știe că infecția cu virusul pseudopestei aviare este mortală pentru embrion.

În consecință, până la o clarificare mai bună, cea mai înțeleaptă cale ar fi, probabil, aplicarea recomandărilor Codului Terestru al OIE (articolul 10.13.8.), care stabilește că ouăle de incubație trebuie să provină de la efective de părinți care să fi fost ținute într-o țară, zonă sau compartiment lipsite de pseudopestă aviară, timp de cel puțin 21 de zile până la colectarea ouălor și în timpul acesteia.

La fel ca la influența aviară, probe limitate ale unei legături între infecția naturală și transmiterea prin ouă de incubație, sugerează că aceste recomandări ale OIE sunt evident corecte pentru prevenirea răspândirii internaționale a virusului pseudopestei aviare.

Patogeneza

Virusul pseudopestei aviare pătrunde în celulele gazdei după despicarea glico-proteinelor de fuziune prezente pe teaca virală. Despicarea este asigurată de enzima prezentă

în țesuturile gazdei, astfel încât glico-proteina predecesoare FO este transformată în F1 și F2. Aceasta declanșează procesul de infecție.

Precum s-a explicat mai sus, răspândirea virusului pseudopestei aviare în corp și, în consecință, trofismul acestuia depinde de prezența locală a acestei enzime. FO al tulpinilor de virus al pseudopestei aviare apatogen și lentogen pot fi despicate doar de enzime cu tropism similar, prezente doar la nivelurile tuburilor respirator și digestiv, de unde rezultă un tropism restrâns pentru aceste țesuturi și o patogenitate mai scăzută. Din contră, FO al tulpinilor de virus al pseudopestei aviare mezogene și velogene pot fi despicate de o serie mai largă de enzime, prin urmare acestea se pot răspândi aproape pretutindeni în corp, de unde rezultă un trofism pentru o serie mai largă de țesuturi și o patogenitate mai mare.

Perioada de incubație variază considerabil depinzând de specie, vârsta, sănătatea și starea de imunitate a gazdei față de virusul pseudopestei aviare, co-infecția cu alte micro-organisme, stresul ambiant și social, patogenitate, precum și de cantitatea de virus infectant și calea de infecție. În condiții de teren, intervalul între expunere și apariția semnelor clinice variază între 2 și 15 zile, dar este, de regulă, în medie, de 5 până la 6 zile.

Semne clinice și leziuni masive

Aceiași factori care influențează perioada de incubație au, de asemenea, un impact direct asupra gravității simptomelor clinice după infecție.

Cu virusurile velogene, boala poate apărea brusc, cu mortalitate ridicată manifestată în absența oricărui simptom clinic. În alte cazuri, simptomele clinice încep adesea cu apatie, respirație sporită și slăbiciune, diaree, sfârșind cu inerție și moarte. În cazurile care implică tulpinile izolate neurotrofe velogene sunt observate frecvent simptome neurologice, precum torticolis sau mișcări cronice ale capului sau picioarelor, la câteva zile după începutul infecției. La găinile ouătoare și de reproducție poate fi observată o scădere dramatică a producției de ouă. Rata de morbiditate poate atinge 100%.

Simptomele clinice provocate de tulpinile izolate clasificate drept mezogene sunt limitate, de regulă, la simptome respiratorii și scăderea producției de ouă la găinile ouătoare. Simptomele nervoase pot apărea, dar nu sunt frecvente. Rata de mortalitate este, în general, scăzută.

În sfârșit, tulpinile lentogene nu provoacă, de regulă, îmbolnăviri la adulți, ci doar la tineret și păsările foarte sensibile. Pot fi observate probleme respiratorii. Asemenea reacții pot fi agravate de infecții cu alți germeni patogeni. Tulpinile apatogene nu provoacă simptome clinice (formă asimptomatică).

În cazul simptomelor clinice, amploarea și locația leziunilor masive depind de tulpina virusului, de starea gazdei și de toți acei factori menționați anterior că ar influența gravitatea bolii. În plus, nu există leziuni patognomonice legate de pseudopestă aviară.

În tubul respirator, pot fi observate hemoragii ale mucoasei, congestie distinctă a traheii și adenosaculită. Sunt observate adesea leziuni hemoragice în tubul digestiv, în

special în mucoasa proventriculului, cecum, intestinul subțire și țesuturile limfoide precum cele din cecum.

La găinile ouătoare se constată adesea gălbenuș în cavitatea abdominală și foliculi ovarieni degenerativi. În sfârșit, chiar și când găinile prezintă simptome nervoase, nu sunt observate leziuni masive în sistemul nervos central.

Diagnosticul

Pseudopesta aviară, în forma sa velogenă, este o boală notificabilă, prin urmare trebuie obținut un diagnostic corect. Deoarece simptomele clinice sau leziunile macroscopice nu sunt patognomonice, sunt necesare instrumente de laborator pentru confirmarea infecției cu virusul pseudopestei aviare. Și, deoarece infecțiile cu tulpini lentogene și/sau de vaccin nu sunt raportabile, determinarea virulenței virusului este necesară.

Într-adevăr, sunt disponibile mai multe tehnici de laborator. Deși serologia nu trebuie folosită drept unealtă de diagnostic definitivă în țările în care este folosită de rutină vaccinarea contra pseudopestei aviare, poate oferi informații foarte utile, dacă este efectuată pe probe pereche, luate la interval de două până la trei săptămâni.

Izolarea și identificarea virusului rămân uneltele de aur pentru obținerea diagnosticului. Materialele suspectate, colectate din tamponane traheale, oro-faringiale sau cloacale, sau din probe de organe, sunt procesate și inoculate în ouă embrionate fără *Salmonella* patogenă de 9 până la 11 zile. După șapte zile de incubație, este testată activitatea de hemaglutinare (HA) din fluidul alantoidic. Probele de HA pozitive trebuie testate pentru inhibare specifică cu antiser contra virusului.

Detectarea directă a ARN-ului viral din tamponane sau probe de țesuturi, folosind tehnici moleculare, precum RT-PCR și secvențierea, sunt larg folosite în zilele noastre. Aceste tehnici sunt extrem de utile pentru identificarea virusului pseudopestei aviare, determinarea virulenței și genotipului, dar sunt încă costisitoare și necesită experiență. Pot fi folosite laboratoare de referință pentru a ajunge la un diagnostic corect al acestei boli.

Biosecuritate

Biosecuritatea este componentul inevitabil al prevenirii oricărei boli infecțioase transmisibile. Poate fi definită drept o serie cuprinzătoare de reglementări, măsuri și proceduri clare, urmărind minimalizarea posibilității de introducere a unor germeni patogeni indezirabili în interiorul unui compartiment dat.

- La nivel internațional și național, sunt aplicate reglementări privitoare la importul și exportul de produse avicole. Pseudopesta aviară este listată de OIE drept boală notificabilă, deci fiecare țară este obligată să raporteze oficial focarele.
- La nivel național, sunt emise, de către guverne, reglementări specifice țării, privitoare la prevenirea pseudopestei aviare, ținând cont de nivelul de risc și organizarea aviculturii. Aceste reglementări pot fi mai mult sau mai puțin precise și depind strict de țară. În țările endemice, rolul instituțiilor publice este, în general, minim. În țările libere de pseudopesta aviară, reglementările naționale

sunt, în general, mai stricte, iar în cazul unui focar aplicarea măsurilor de îngrijire și control se află sub autoritatea administrației publice.

- La nivel de fermă, sunt elaborate și aplicate programe de biosecuritate, cu variații mari de la o organizație de producători avicoli la alta și/sau de la o fermă la alta.

Un program de biosecuritate bine elaborat include următoarele componente cheie: izolarea, igiena, vaccinarea, auditarea și monitorizarea.

Deși biosecuritatea este considerată foarte importantă pentru prevenirea pseudopestei aviare, acest articol nu-și propune s-o descrie. Documente dedicate acestui subiect sunt numeroase și pot fi găsite peste tot.

Vaccinarea

Vaccinarea contra pseudopestei aviare a fost una dintre primele vaccinări introduse în avicultură. Se baza pe vaccinuri, programe de vaccinare și tehnici de administrare care dețineau beneficii evidente, dar și neajunsuri, precum și limite, și care au rămas, practic, neschimbate de peste o jumătate de secol.

Este important să se înțeleagă această situație, pentru evaluarea mai bună a importanței inovațiilor care au loc azi și a perspectivelor pe care le deschid.

Vaccinurile contra pseudopestei aviare: Istorie și tip

De la focarele inițiale de pseudopestă aviară, raportate în Insula Java (Indonezia), precum și la Newcastle upon Tyne (Anglia), în 1926, s-a efectuat un volum mare de investigații științifice asupra prevenirii și controlului bolii prin vaccinare, ca și asupra obținerii unor vaccinuri eficiente.

De la primele încercări de producere a unui vaccin inactivat, la începutul anilor '30, până la crearea vaccinurilor modificate genetic din zilele noastre, au fost create și oferite crescătorilor diferite tipuri de vaccinuri, incluzând:

- vaccinuri inactivate;
- vaccinuri vii atenuate:
 - bazate pe tulpini ale virusului pseudopestei aviare mezogene;
 - bazate pe tulpini ale virusului pseudopestei aviare lentogene pneumotrofe;
 - bazate pe tulpini ale virusului pseudopestei aviare lentogene pneumotrofe clonate;
 - bazate pe tulpini ale virusului pseudopestei aviare enterice asimptomatice.
- vaccinuri imune complexe;
- vaccinuri corespondente antigenic;
- vaccinuri cu vector recombinant.

Vaccinuri inactivate

Primele studii de elaborare a unui vaccin contra pseudopestei aviare au implicat injecția materialului viral inactivat, dar problemele de producție și standardizare și slaba eficiență pe teren au descurajat folosirea lui la scară mare. Mai târziu, în anii '50 și '60, au fost efectuate numeroase investigații asupra tulpinilor de virus al pseudopestei aviare candidate pentru vaccinuri inactivate, agenți de inactivare și emulsie. Începând din anii '60, folosirea acestor vaccinuri inactivate a devenit foarte populară în numeroase părți ale

Tabelul 1 - Clasificarea tulpinilor de vaccin contra pseudopestei aviare, după virulența lor reziduală

Tulpina de virus	ICPI	Clasificarea
V4	0,0	Apathogen enteric
PHY.LMV.42	0,0-0,16	Apathogen enteric
Ulster 2C	0,0 (0,14-0,23)	Apathogen enteric
Hitchner B1	0,2	Lentogen
F	0,25	Lentogen
VG/GA	0,35	Lentogen
LaSota Clonat	0,36	Lentogen
LaSota	0,4	Lentogen
Mukteshwar	1,4	Mezogen
Komarov	0,41	Mezogen
Roakin	1,45	Mezogen

lumii, pentru completarea programelor de vaccinare bazate pe vaccinuri vii atenuate.

Astăzi, vaccinurile inactivate contra pseudopestei aviare, preparate ca monovalente sau combinate cu alți antigeni, precum virusul bronșitei infecțioase, virusul sindromului căderii ouatului, virusul bursitei infecțioase, influența aviară și altele, sunt folosite de rutină, la păsările cu viață lungă, pentru stimularea răspunsului imunitar. În plus, în anii '90 a fost creată forma concentrată de vaccin inactivat contra pseudopestei aviare și a fost repede adoptat de crescătorii de pui de carne, în zonele cu expunere mare la pseudopesta aviară.

Vaccinuri mezogene

Primele vaccinuri au devenit accesibile comercial în anii '40 și au fost de tipul de virulență mezogen, atenuat natural sau artificial, prin treceri. Erau tulpini de genotipuri diferite, izolate din diferite țări (Anglia, India, SUA) cu origini necunoscute sau controversate (Czegledi *et al.*, 2003). Acestea au fost: tulpina H (Hertfordshire), tulpina Mukteshwar, tulpina Komarov, tulpina Roakin etc.

Deși aceste vaccinuri vii (slab) atenuate au produs o protecție foarte bună contra expunerii, erau, încă, capabile să provoace boală și mortalitate ridicată la păsările complet sensibile. Din acest motiv, n-au putut fi folosite pentru vaccinarea puilor de o zi și au trebuit să fie aplicate păsărilor peste vârsta de 4-8 săptămâni.

Totodată, din cauza imunității pasive foarte variabile a puilor de o zi, o parte a efectivului va trebui, totuși, să fie vaccinată înaintea respectivei vârste. Aceasta a creat o cerere puternică pentru vaccinuri mai sigure, care să poată fi aplicate mai timpuriu.

În prezent, datorită nivelului lor ICPI mai mare, de circa 1,4, aceste tulpini ale virusului pseudopestei aviare mezogene ar cădea sub incidența definiției intenționate de pseudopestă aviară fiind, deci, notificabile către OIE. Deocamdată sunt disponibile într-un număr limitat de țări, în care boala este endemică, iar coordonarea măsurilor de control este slabă.

Vaccinuri pneumotrofe lentogene

În SUA, în cursul anilor '40, din cauza rateurilor vaccinurilor de tip mezogen, prezenței devastatoare a pseudopestei aviare și dezvoltării puternice a aviculturii, căutarea unui vaccin viu blând, atenuat corespunzător, contra pseu-

dopestei aviare, a devenit prioritate absolută pentru unele institute de cercetări (tabelul 1).

La sfârșitul anilor '40, la Virginia Polytechnic Institute, un tânăr specialist veterinar aviar, Dr. Stephen Hitchner, lucrând cu unele tulpini de virus obținute de la Dr. Beaudette, inclusiv una considerată inițial a fi un virus al bronșitei infecțioase (identificată, din acest motiv, drept B1), a realizat tulpina de vaccin care va fi numită, mai târziu, după el, „Hitchner B1“. Vaccinul putea fi aplicat puilor de o zi, dar era foarte sensibil la anticorpii de origine maternă (MDA^{NDV}).

La rândul său, Dr. Beaudette a selectat, de asemenea, o nouă tulpină de vaccin contra pseudopestei aviare, din cele 105 tulpini pe care le analizase. Această tulpină fusese izolată dintr-o fermă situată în Westwood, Comitatul Bergen, New Jersey, aparținând lui Adam LaSota. În 1952, USDA a emis licența de producere, din această tulpină LaSota, a unui vaccin viu, care să fie administrat intramuscular. S-a constatat curând că tulpina LaSota este mai puțin atenuată decât tulpina Hitchner B1 și, în consecință, mai puțin sensibilă la MDA^{NDV}.

Câțiva ani mai târziu, la începutul anilor '50, în Anglia, a fost introdusă o altă tulpină de vaccin, izolată dintr-un focar de boală respiratorie blândă. Acest virus, denumit tulpina 'F', era similar tulpinii B1 ca virulență și imunogenitate.

Tulpinile de vaccin lentogene, precum LaSota sau HB1, au un trofism pentru tubul respirator, iar multiplicarea lor produce leziuni care, atunci când intervine și *Mycoplasma gallisepticum* (sau bacterii oportuniste, precum *Escherichia coli* sau *Ornithobacterium rhinotracheale*), praf sau niveluri ridicate de amoniac, provoacă reacții post-vaccinare complicate, care sunt dăunătoare pentru performanțele efectivului. În ciuda acestor neajunsuri, tulpinile de vaccin lentogene s-au dovedit foarte utile și sunt încă larg folosite în domeniu. ■

NOTĂ:

Acest material a fost tradus și selectat din broșura „NEWCASTLE DISEASE, a persisting worldwide problem”, publicat de „International Poultry Production”.

PERFORMANȚE ȘI RECORDURI AVICOLE

TRIM. I 2016, COMPARATIV CU TRIM. I AL ANILOR 2012, 2013, 2014 și 2015

Dr. ing. Ana-Maria COVAȘĂ, Ing. Vladimir COFAS

I. La producția de carne de pasăre:

Spor în greutate: 110471,3 tone în trim. I 2016 față de 105506,4 tone în trim. I 2015, de 110840,5 tone în trim. I 2014, de 92772,6 tone pe trim. I 2013 și de 93686,7 tone pe trim. I 2012;

II. La găini de ouă consum:

Producția totală de ouă: 397,5 mil. în trim. I 2016 față de 350,4 mil. în trim. I 2015, de 371,7 mil. în trim. I 2014, de 400,4 mil. în trim. I 2013 și de 318,6 mil. pe trim. I 2012.

III. La găini reproducție rase grele:

Producția totală de ouă: 46,1 mil. în trim. I 2016 față de 40,3 mil. în trim. I 2015, de 39,6 mil. ouă în trim. I 2014, 40,7 mil. ouă în trim. I 2013 și de 41,5 mil. ouă pe trim. I 2012;

În continuare, prezentăm performanțele tehnice realizate pe trim. I 2016, față de aceeași perioadă din anii 2012-2015, precum și primele societăți avicole din țară, în ordinea performanțelor:

I. CARNE DE PASĂRE:

A. Cei mai mari producători de carne în viu (tone):

SC AVICOLA	Trim. I 2012	Trim. I 2013	Trim. I 2014	Trim. I 2015	Trim. I 2016
1. SC TRANSAVIA	12803	13573	14893	13592	17522
2. AVICOLA BUZĂU	4353	5241,9	9885	12743,7	15379
3. AGRICOLA INT. BACĂU	9156,7	8368,6	11095	11696	11624,7
4. SC AGRISOL (inclusiv AGRODEVELOPMENT)	6517,1	5288	5400	5938	5897,5
5. SC AVICARVIL	3133	4614	5105	4 029	5781,9
6. SC GROENLAND POULTRY	-	-	-	-	3950
Total 6 avicole	35962,8	37085,5	46 378	47 998,7	60155,2

B. Cele mai bune sporuri medii zilnice (g/zi):

	Trim. I 2012	Trim. I 2013	Trim. I 2014	Trim. I 2015	Trim. I 2016
MEDIE UCPR	53,65	53,66	55,75	55,39	57,95

- Societăți foarte mari (peste 3500 tone spor în greutate pe trimestru):

SC AVICOLA	Trim. I 2012	Trim. I 2013	Trim. I 2014	Trim. I 2015	Trim. I 2016
1. SC TRANSAVIA	59,30	65,35	67,11	64,63	62,47
2. SC AVICARVIL	55,56	59,12	56,72	55,22	61,02
3. AVICOLA BUZĂU	56,62	59,52	56,47	55,10	59,79
4. SC AGRISOL INT.	53,29	51,78	56,35	54,70	54,40
5. AGRICOLA INT. BACĂU	52,70	42,83	55,30	54,08	58,05
6. SC GROENLAND POULTRY	x	x	x	x	60,14

- Societăți mari (1200 – 3500 tone spor în greutate pe trimestru):

SC AVICOLA	Trim. I 2012	Trim. I 2013	Trim. I 2014	Trim. I 2015	Trim. I 2016
1. SC AVICOD	57,03	57,07	61,51	62,10	65,44
2. SC DRAGOȘ VODĂ	55,37	55,51	50,21	52,67	64,36
3. SC CHICK MINTIA	43,42	44,90	47,57	47,81	63,16
4-5. SC PRIMA NOVA	51,07	53,21	49,71	55,92	60,12
4-5. SC SAFIR	49,31	x	56,37	59,15	60,12
6. NUTRICOM Oltenița	54,54	54,89	x	63,75	59,15
7. AVICOLA CIOCĂNEȘTI	58,00	58,00	58,23	59,00	59,0

C. Cele mai bune consumuri specifice (kg/kg spor):

	Trim. I 2012	Trim. I 2013	Trim. I 2014	Trim. I 2015	Trim. I 2016
MEDIE UCPR	1,869	1,787	1,750	1,719	1,679

- Societăți foarte mari (peste 3500 tone spor în greutate pe trimestru):

SC AVICOLA	Trim. I 2012	Trim. I 2013	Trim. I 2014	Trim. I 2015	Trim. I 2016
1. SC TRANSAVIA	1,832	1,681	1,599	1,594	1,585
2. AVICOLA BUZĂU	1,681	1,583	1,680	1,620	1,605
3. SC GROENLAND POULTRY	x	x	x	x	1,609
4. AGRICOLA INT. BACĂU	1,855	1,638	1,733	1,726	1,715
5. SC AVICARVIL	1,838	1,753	1,852	1,728	1,722
6. SC AGRISOL INT.	1,870	1,830	1,822	1,718	1,739

- Societăți mari (1200 – 3500 tone spor în greutate pe an pe trimestru):

SC AVICOLA	Trim. I 2012	Trim. I 2013	Trim. I 2014	Trim. I 2015	Trim. I 2016
1. SC PRIMA NOVA	1,812	1,660	1,737	1,520	1,490
2-3. AVICOLA CIOCĂNEȘTI	1,699	1,660	1,612	1,602	1,620
2-3. SC OPREA AVICOM	1,828	1,792	1,700	1,672	1,620
4. SC AVICOD	1,827	1,820	1,692	1,716	1,621
5. SC FERMADOR	1,805	1,806	1,687	1,779	1,655
6. SC NUTRICOM	1,875	1,830	x	1,653	1,678
7. SC DRAGOȘ VODĂ	1,758	1,705	1,670	1,639	1,700
8. SC SAFIR	2,110	x	1,740	1,772	1,758
9. SC NUTRI PUI	x	1,823	1,853	1,705	1,775

D. Cele mai scăzute pierderi prin mortalitate (%):

	Trim. I 2012	Trim. I 2013	Trim. I 2014	Trim. I 2015	Trim. I 2016
MEDIE UCPR	2,30	2,05	1,90	2,02	2,07

- Societăți foarte mari (peste 3500 tone spor în greutate pe trimestru):

SC AVICOLA	Trim. I 2012	Trim. I 2013	Trim. I 2014	Trim. I 2015	Trim. I 2016
1. AVICOLA BUZĂU	1,63	1,24	1,50	1,69	1,72
2. SC TRANSAVIA	2,12	2,00	1,84	2,01	1,84
3. SC AVICARVIL	1,82	1,72	2,36	1,88	2,07
4. AGRICOLA INT. BACĂU	2,77	2,22	2,25	2,15	2,14

- Societăți mari (1200 – 3500 tone spor în greutate pe trimestru):

SC AVICOLA	Trim. I 2012	Trim. I 2013	Trim. I 2014	Trim. I 2015	Trim. I 2016
1. SC INTERAGROALIMENT	0,63	1,35	1,15	1,67	0,76
2. SC AVI TOP	2,30	1,24	1,23	1,03	0,97
3. SC SAFIR	1,19	x	1,15	1,53	1,25
4. SC VAN BET	x	x	1,27	1,11	1,31
5. SC DRAGOȘ VODĂ	1,96	1,67	1,24	1,27	1,49
6. SC FERMADOR	1,20	0,60	0,96	1,65	1,67
7. AVICOLA CIOCĂNEȘTI	1,09	1,25	1,55	1,55	1,83
8. SC OPREA AVICOM	2,46	1,66	1,22	0,88	1,90

E. Cei mai buni Indici Economici Europeni:

	Trim. I 2012	Trim. I 2013	Trim. I 2014	Trim. I 2015	Trim. I 2016
MEDIE UCPR	280,40	294,14	312,43	315,66	338,03

- Societăți foarte mari (peste 3500 tone spor în greutate pe trimestru):

SC AVICOLA	Trim. I 2012	Trim. I 2013	Trim. I 2014	Trim. I 2015	Trim. I 2016
1. SC TRANSAVIA	316,93	380,93	411,99	397,22	386,97
2. SC AVICOLA BUZĂU	331,26	371,25	331,07	334,38	386,15
3. SC GROENLAND POULTRY	x	x	x	x	364,09
4. SC AVICARVIL	296,73	331,35	298,97	313,61	347,04
5. AGRICOLA INT. BACĂU	276,25	255,65	311,95	306,64	331,19
6. SC AGRISOL INTERNATIONAL	277,34	275,16	301,04	311,73	304,37

- Societăți mari (1200 – 3500 tone spor în greutate pe trimestru):

SC AVICOLA	Trim. I 2012	Trim. I 2013	Trim. I 2014	Trim. I 2015	Trim. I 2016
1. SC PRIMA NOVA	277,18	314,94	280,95	359,87	397,26
2. SC AVICOD	308,60	309,54	356,51	354,80	394,55
3. SC DRAGOȘ VODĂ	308,84	314,94	296,99	317,27	372,56
4. SC NUTRIPASĂRE	x	x	291,78	330,48	364,34
5. AVICOLA CIOCĂNEȘTI	337,57	345,05	355,74	362,47	357,64
6. SC SAFIR	230,96	x	320,25	328,74	337,66
7. SC NUTRICOM	280,83	288,51	x	371,73	320,58
8. SC FERMADOR	284,67	261,86	304,66	343,92	315,63

II. GĂINI OUĂ CONSUM

A. Cea mai mare producție totală de ouă (mil. buc):

SC AVICOLA	Trim. I 2012	Trim. I 2013	Trim. I 2014	Trim. I 2015	Trim. I 2016
1. TONELI HOLDING	41,7	64,0	46,0	48,2	67,7
2. SC OVOEST	x	x	x	11,1	18,5
3. SC SUPER EGGS	39,5	53,9	28,1	21,9	17,7
4. AVICOLA LUMINA	12,7	8,98	15,6	16,1	17,2
5. SC VAN BET	x	x	14,9	12,4	16,3
6. LA TARARO	32,9	61,2	56,7	22,5	16,2
7. SC AT GRUP	9,53	9,94	16,1	17,0	14,2

B. Cea mai mare producție medie de ouă pe găină:

	Trim. I 2012	Trim. I 2013	Trim. I 2014	Trim. I 2015	Trim. I 2016
MEDIE UCPR	66,30	69,44	65,7	68,14	71,4

- Societăți mari și mijlocii:

SC AVICOLA	Trim. I 2012	Trim. I 2013	Trim. I 2014	Trim. I 2015	Trim. I 2016
1. SC PRO AVIS	x	74,04	86,01	75,65	86,98
2. AVICOLA LUMINA	85,96	73,69	79,33	80,5	82,90
3. A&A FARMS	x	x	78,30	78,34	80,92
4. SC EUROVO	x	x	x	51,18	80,08
5-6. SC AVIS COLLECTION	75,34	80,35	78,89	78,28	79,71
5-6. SC NECRI SAN	x	x	75,85	68,01	79,71
7. SC TONELI	67,86	73,37	63,71	68,60	79,63
8. SC AVI PUTNA	82,79	72,17	77,17	86,02	79,31
9. SC HADITON GRUP	73,70	81,55	73,63	74,33	79,26
10. SC CONDOR MATCA	78,83	80,22	62,73	83,26	79,12

C. Cele mai bune consumuri specifice (g/ou):

	Trim. I 2012	Trim. I 2013	Trim. I 2014	Trim. I 2015	Trim. I 2016
MEDIE UCPR	157,42	151,40	155,92	170,27	149,56

- Societăți mari și mijlocii:

SC AVICOLA	Trim. I 2012	Trim. I 2013	Trim. I 2014	Trim. I 2015	Trim. I 2016
1. SC EUROVO	x	x	x	139,71	124,40
2. SC PRO AVIS	x	150,50	128,33	134,30	125,73
3. AVICOLA LUMINA	121,28	139,72	137,4	136,31	135,45
4. SC TONELI	157,56	143,35	155,06	159,52	135,75
5. SC HADITON GRUP	152,54	149,82	126,75	144,65	139,31
6. SC AVIS COLLECTION	151,73	147,45	127,7	141,55	139,53
7. SC CONDOR MATCA	135,05	138,34	161,73	129,59	141,83

D. Cele mai scăzute pierderi prin mortalitate (%):

	Trim. I 2012	Trim. I 2013	Trim. I 2014	Trim. I 2015	Trim. I 2016
MEDIE UCPR	2,12	1,90	1,75	1,69	1,55

- Societăți mari și mijlocii:

SC AVICOLA	Trim. I 2012	Trim. I 2013	Trim. I 2014	Trim. I 2015	Trim. I 2016
1. SC NECRI SAN	x	x	0,07	0,07	0,05
2. SC IMPORT EXPORT PAL MAR	1,73	1,61	0,86	0,11	0,14
3. SC AVI PUTNA	1,52	0,65	0,28	0,15	0,28
4. SC PRO AVIS	x	1,96	0,46	0,21	0,32
5. SC AVIS COLLECTION	1,01	0,99	0,39	0,44	0,42
6. SC ONCOS	x	x	1,44	0,72	0,45
7. SC SELECT NUTRICOMB CREVEDIA	x	1,01	1,67	1,04	0,54
8. SC A&A FARMS	x	x	0,46	0,58	0,58
9. SC HADITON GROUP	0,90	1,25	1,39	0,97	0,87
10. AVICOLA LUMINA	0,36	0,29	1,13	0,51	0,92
11. SC TONELI	1,93	1,09	0,80	1,07	1,07
12. SC REAL COMPANY	0,84	x	1,07	1,73	1,12

E. Cei mai buni Indici Economici Europeni:

	Trim. I 2012	Trim. I 2013	Trim. I 2014	Trim. I 2015	Trim. I 2016
MEDIE UCPR	165,79	182,48	167,93	177,33	189,17

- Societăți mari și mijlocii:

SC AVICOLA	Trim. I 2012	Trim. I 2013	Trim. I 2014	Trim. I 2015	Trim. I 2016
1. SC PRO AVIS	x	195,62	270,57	227,95	281,62
2. SC EUROVO	x	x	x	147,63	250,41
3. AVICOLA LUMINA	284,07	213,27	231,43	238,28	243,89
4. SC TONELI	169,89	205,29	165,29	172,54	233,13
5. SC NECRI SAN	x	x	159,58	129,18	232,11
6. SC AVIS COLLECTION	197,72	218,81	249,56	223,29	228,80
7. A & A FARMS	x	x	202,75	206,28	219,46
8-9. SC CONDOR MATCA	218,87	230,40	153,17	257,31	217,69
8-9. SC HADITON GROUP	192,55	218,00	232,32	206,39	217,69

III. GĂINI REPRODUCȚIE RASE GRELE:

A. Cele mai mari producții de ouă (mii. buc.):

SC AVICOLA	Trim. I 2012	Trim. I 2013	Trim. I 2014	Trim. I 2015	Trim. I 2016
1. SC TRANSAVIA	7025	6913	7098	6570	8368
2. SC AGRAFOOD	6073	6316	7530	6700	7887
3. SC AGRISOL (inclusiv Agrodevelopment)	5743	5018	5316	6668	6251
4. AGRICOLA INT. BACĂU	7505	7000	7042	7013	5887
5. AVICOLA BUZĂU	2809,1	1949,6	2015,76	4092	5338
6. AVICOLA TĂRTĂȘEȘTI	4966	3854	4389	4487	4821

B. Cele mai mari producții medii de ouă (ouă pe găină):

	Trim. I 2012	Trim. I 2013	Trim. I 2014	Trim. I 2015	Trim. I 2016
MEDIE UCPR	65,27	65,40	67,74	66,51	64,64

SC AVICOLA	Trim. I 2012	Trim. I 2013	Trim. I 2014	Trim. I 2015	Trim. I 2016
1. SC ALIS PROD IMPEX	72,39	55,17	73,22	74,05	75,28
2. AVICOLA BUZĂU	69,17	54,36	64,87	70,27	71,62
3. AVICOLA FOCȘANI	67,09	75,20	73,05	62,38	71,59
4. SC AGRODEVELOPMENT	61,34	64,03	42,83	62,60	70,47
5. SC AGRAFOOD	42,34	64,58	66,55	74,44	69,24
6. SC TRANSAVIA	66,02	67,04	67,21	70,14	68,70
7. AGRICOLA INT. BACĂU	63,50	63,59	65,10	66,21	61,44

C. Cele mai scăzute consumuri specifice de furaje (g/ou):

	Trim. I 2012	Trim. I 2013	Trim. I 2014	Trim. I 2015	Trim. I 2016
MEDIE UCPR	247,94	241,90	236,85	225,18	244,97

SC AVICOLA	Trim. I 2012	Trim. I 2013	Trim. I 2014	Trim. I 2015	Trim. I 2016
1. AVICOLA TĂRTĂȘEȘTI	231,49	208,24	227,03	231,88	225,83
2. AVICOLA BUZĂU	243,77	296,99	250,41	185,18	232,28
3. SC ALIS PROD IMPEX	216,44	277,68	235,24	238,23	232,48
4. SC AGRODEVELOPMENT	273,43	234,13	354,67	261,55	232,91
5. SC AGRAFOOD	241,04	231,09	233,31	148,18	238,06
6. SC TRANSAVIA	235,17	216,54	244,4	233,68	239,91

D. Cele mai scăzute pierderi prin mortalitate (%):

	Trim. I 2012	Trim. I 2013	Trim. I 2014	Trim. I 2015	Trim. I 2016
MEDIE UCPR	2,12	2,16	2,42	2,52	3,16

SC AVICOLA	Trim. I 2012	Trim. I 2013	Trim. I 2014	Trim. I 2015	Trim. I 2016
1. AVICOLA FOCȘANI	0,92	2,03	0,79	0,88	1,03
2. AVICOLA BUZĂU	1,21	1,06	1,35	2,97	1,65
3. SC TRANSAVIA	0,64	0,20	1,52	2,99	1,73
4. SC OPREA AVICOM	2,11	0,30	2,62	1,24	1,86
5. SC AGRODEVELOPMENT	0,68	1,52	1,10	1,69	1,99

IV. INCUBAȚIE RASE GRELE:

A. Total pui eclozionați (mii. pui):

	Trim. I 2012	Trim. I 2013	Trim. I 2014	Trim. I 2015	Trim. I 2016
MEDIE UCPR	34498	32982	33262	34003	<u>39911</u>

SC AVICOLA	Trim. I 2012	Trim. I 2013	Trim. I 2014	Trim. I 2015	Trim. I 2016
1. SC TRANSAVIA	5343,1	5133,4	5439,3	5112,9	<u>6372,6</u>
2. SC AGRAFOOD	2684,3	2477,4	4065,8	3258,1	<u>5765,1</u>
3. AVICOLA BUZĂU	1710,95	1451,55	1709,38	3680,8	<u>5111,9</u>
4. SC AVICOLA TĂRTĂȘEȘTI	<u>3757,3</u>	3249,4	3085,7	2150,6	3645,4
5. AGRICOLA INT. BACĂU	4029,2	4214,0	4210	<u>4311,0</u>	3517,0
6. SC AGRISOL + AGRODEVELOPMENT	<u>3743,5</u>	2944,4	2777,8	3062,0	3207,8

B. Procente de ecloziune (%):

	Trim. I 2012	Trim. I 2013	Trim. I 2014	Trim. I 2015	Trim. I 2016
MEDIE UCPR	83,04	81,06	83,95	84,40	<u>84,33</u>

Societăți cu peste 2 mil. pui eclozionați pe trimestru.

SC AVICOLA	Trim. I 2012	Trim. I 2013	Trim. I 2014	Trim. I 2015	Trim. I 2016
1. AVICOLA BUZĂU	83,59	82,33	86,34	88,15	<u>88,92</u>
2. AVICOLA TĂRTĂȘEȘTI	85,38	86,99	86,45	86,50	<u>87,96</u>
3. SC ALIS PROD IMPEX	90,69	75,52	86,86	87,54	<u>87,85</u>
4. SC TRANSAVIA	87,49	84,28	86,02	85,89	<u>86,99</u>
5. SC AGRODEVELOPMENT	83,14	84,32	x	85,53	<u>86,55</u>
6. SC OPREA AVICOM	78,79	83,88	82,01	84,37	<u>85,95</u>
7. SC DROSERA	80,04	71,12	84,94	83,99	<u>84,99</u>
8. AVICOLA FOCȘANI	82,98	84,16	77,71	<u>86,83</u>	84,12
9. SC AGRAFOOD	80,43	73,05	83,59	<u>85,22</u>	83,98

V. GĂINI REPRODUCȚIE RASE UȘOARE:

A. Producție totală de ouă (mil. buc):

	Trim. I 2012	Trim. I 2013	Trim. I 2014	Trim. I 2015	Trim. I 2016
MEDIE UCPR	<u>7,02</u>	3,11	2,19	1,3	1,44

B. Incubație rase ușoare, număr de pui eclozionați (mii pui):

	Trim. I 2012	Trim. I 2013	Trim. I 2014	Trim. I 2015	Trim. I 2016
TOTAL UCPR	1609,2	1572,0	711,0	1103,0	x

C. Incubație rase ușoare, procente de ecloziune (%):

	Trim. I 2012	Trim. I 2013	Trim. I 2014	Trim. I 2015	Trim. I 2016
MEDIE UCPR	<u>79,43</u>	77,72	74,21	78,33	x

*NOTĂ: Cifrele subliniate reprezintă recorduri
fie pentru întreaga avicultură, fie pentru societatea respectivă.*